

VBO

Verbond van
Belgische
Ondernemingen

Annick Hellebuyck
Adviseur

AH/LP/S.2513
CI11-069N.AH

CIRCULAIRE

S.2011/069

Sociale verkiezingen – Verduidelijking betreffende het meetellen van uitzendkrachten in de berekening van het aantal mandaten

9 november 2011

Samenvatting

In een antwoord van 25 oktober 2011 op een parlementaire vraag preciseerde de minister van Werk dat er een beperkte draagwijdte moet worden gehecht aan het arrest van het Hof van cassatie van 30 maart 2009 betreffende het meetellen van uitzendkrachten in de berekening van het aantal mandaten van de personeelsafvaardiging in de OR en het CPBW.

Bijgevolg zullen uitzendkrachten die op dag X tewerkgesteld zijn, enkel worden opgenomen in de berekeningsbasis van het aantal mandaten in de OR en het CPBW, maar zullen zij niet worden meegerekend voor de verdeling van de mandaten tussen de verschillende categorieën werknemers (arbeiders, bedienden, jeugdige werknemers en kaderleden).■

Sociaal Departement
T + 32 2 515 08 58
F + 32 2 515 09 13
ah@vbo-feb.be

VBO vzw
Ravensteinstraat 4
B - 1000 Brussel
T + 32 2 515 08 11
F + 32 2 515 09 99
info@vbo-feb.be
www.vbo.be
Lid BUSINESSEUROPE

1. Context

In onze sociale circulaire 2011/054 betreffende de verplichtingen die de gebruikende onderneming ten aanzien van uitzendkrachten moet nakomen in het kader van de sociale verkiezingen, gaven wij met name aan gebruikende ondernemingen de raad om vanaf 2012 met het aantal op dag X tewerkgestelde uitzendkrachten rekening te houden voor de vaststelling van het totale aantal mandaten van de personeelsafvaardiging in het CPBW en in de OR.

De minister van Werk heeft hierin onlangs wat meer klaarheid gebracht.

2. Opname van uitzendkrachten in de berekening van het aantal mandaten

In een arrest van 30 maart 2009 oordeelde het Hof van Cassatie dat uitzendkrachten die op «dag X»¹ (dag van de aanplakking van het bericht dat de verkiezingsdatum aankondigt) in de gebruikende onderneming werken, in aanmerking moeten komen voor de berekening van het aantal personeelsleden van deze onderneming met het oog op de bepaling van het aantal mandaten van de personeelsafvaardiging in het CPBW en de OR.

Deze rechtspraak staat in contrast met het standpunt dat de FOD Werkgelegenheid altijd al verdedigd heeft in zijn “ministeriële brochure” over de sociale verkiezingen. De sociale partners brachten hierover een verdeeld advies uit in december 2010².

Bij gebrek aan precieze regelgeving hierover, geven wij de ondernemingen de raad voorzichtig te zijn en sporen wij hen aan om rekening te houden met het nieuwe standpunt van het Hof van cassatie. Wij raden de ondernemingen dus vanaf 2012 aan om voor de bepaling van het totale aantal mandaten uit te gaan van het aantal vaste werknemers en uitzendkrachten dat op dag X is tewerkgesteld.

Dit standpunt werd onlangs bevestigd door de minister van Werk in een antwoord van 25 oktober 2011 op een parlementaire vraag; hier volgt een uittreksel daaruit:

«De ondernemingen zijn dus verplicht het aantal effectieve mandaten voor de vertegenwoordigers van het personeel in de ondernemingsraad en in het comité voor preventie en bescherming op het werk te berekenen op basis van de bezetting van dag X, rekening houdend met de uitzendkrachten die op die dag aanwezig zijn.»

¹ Naar gelang van de gekozen «datum Y» voor de sociale verkiezingen 2012, zal «dag X» tussen 7 februari 2012 en 20 februari 2012 vallen.

² In het NAR-advies nr 1748 van 7 december 2010 met het oog op de sociale verkiezingen 2012.

Wij voegen eraan toe dat de FOD Werkgelegenheid tijdens de infosessies van oktober 2011 dezelfde aanbeveling had gedaan³ met de precisering dat het om het aantal uitzendkrachten ging dat op dag X in de gebruikende onderneming is tewerkgesteld, met uitzondering echter van de uitzendkrachten die een werknemer vervangen van wie de uitvoering van het contract tijdelijk is geschorst.

Let op:

Het gevolg van deze nieuwe berekeningsbasis van het aantal werknemers zal zijn dat in bepaalde gebruikende ondernemingen twee bijkomende mandaten in de OR en het CPBW worden toegekend doordat ze in een hogere personeelsschijf komen.

Voorbeeld: berekening van het aantal mandaten in de OR en het CPBW in 2008 en 2012

<i>(tewerkstelling per hoofd op dag X)</i>	<i>Aantal werknemers</i>	<i>Aantal mandaten per orgaan (2008)</i>	<i>Aantal mandaten per orgaan (2012)</i>
<i>Vaste werknemers</i>	<i>485</i>	<i>6</i>	<i>8</i>
<i>Uitzendkrachten</i>	<i>16</i>		
<i>Totaal personeelsbestand</i>	<i>501</i>		

*In 2008 moest de onderneming maar rekening houden met de **485 vaste werknemers**, die goed waren voor 6 mandaten per orgaan (cf. schijf van 101 tot 500 werknemers).*

*In 2012 zal de onderneming rekening moeten houden met **501 werknemers**, goed voor 8 mandaten per orgaan (cf. schijf van 501 tot 1000 werknemers).*

Er blijft dus waakzaamheid geboden voor de gevolgen met betrekking tot het aantal uitzendkrachten die op dag X tewerkgesteld zijn.

3. Uitzendkrachten niet meerekenen bij de verdeling van de mandaten per categorie

Uitzendkrachten die op dag X tewerkgesteld zijn, moeten echter niet tussen de categorieën (arbeiders, bedienden, jeugdige werknemers en kaderleden) worden verdeeld. Dit betekent dat uitzendkrachten die op dag X tewerkgesteld zijn, niet zullen moeten worden toegevoegd aan de verschillende categorieën "vaste werknemers" voor de berekening van de verdeling van de mandaten tussen de verschillende personeelscategorieën.

³ Zie ook de brochure « Sociale verkiezingen 2012 » van de FOD Werkgelegenheid, blz.26 (cf. VBO sociale circulaire nr2011/63)

In het zelfde antwoord van 25 oktober beperkt de minister van Werk zich tot een restrictieve interpretatie van het arrest van het Hof van cassatie, met name:

«Het Hof van Cassatie heeft zich uitgesproken over het in aanmerking nemen van de uitzendkrachten voor het bepalen van het aantal mandaten, maar heeft zich daarentegen niet uitgesproken over het feit of uitzendkrachten moeten worden meegerekend voor de verdeling van de mandaten tussen de verschillende categorieën werknemers (arbeiders/bedienden).

(...)In dit stadium kunnen we ons dus alleen baseren op de gang van zaken die tot nu toe bestond en bij gebrek aan nadere preciseringen uitzendkrachten (...) niet[meerekenen] voor de interne verdeling van de mandaten tussen de categorieën werknemers».

Dit antwoord van de minister heeft de verdienste dat het een welgekomen juridische duidelijkheid schept aan de vooravond van de start van de verkiezingsprocedure, te meer daar sommige vakbondsvertegenwoordigers vanaf 2012 met een extensieve interpretatie van het arrest van het Hof van cassatie van 30 maart 2009 voor de dag hadden kunnen komen.

Ten overvloede vindt u als bijlage een kopie van het antwoord van de minister van 25 oktober 2011.

Wat de technische kwestie van de verdeling van de mandaten tussen de verschillende werknemerscategorieën betreft, verwijzen wij u naar het VBO-handboek "Sociale verkiezingen 2012" (cf. blz.170-177).

Voor zover het nog nodig zou zijn, volgt hier een voorbeeld van berekening van de verdeling van de mandaten tussen de werknemerscategorieën in 2008 en 2012 :

<i>Categorieën</i>	<i>Aantal werknemers (tewerkstelling per hoofd op dag X)</i>
<i>Vaste werknemers, waarvan :</i>	485
<i>(arbeiders)</i>	350 (= 72% van de vaste werknem.)
<i>(bedienden)</i>	135 (= 28% van de vaste werknem.)
<i>Uitzendkrachten</i>	16
<i>Totaal personeelsbestand</i>	501

<i>Categorieën</i>	<i>Verdeling van de mandaten in 2008</i>		<i>Verdeling van de mandaten in 2012</i>	
<i>Mandaten arbeiders</i>	$\frac{350 \times 6}{485}$	<i>= 4,33 afgerond op 4 mandaten</i>	$\frac{350 \times 8}{485}$	<i>= 5,77 afgerond op 6 mandaten</i>
<i>Mandaten bedienden</i>	$\frac{135 \times 6}{485}$	<i>= 1,67 afgerond op 2 mandaten</i>	$\frac{135 \times 8}{485}$	<i>= 2,23 afgerond op 2 mandaten</i>
<i>Totaal mandaten</i>		6 mandaten		8 mandaten

Om de mandaten tussen de verschillende categorieën te verdelen, worden dus enkel de vaste werknemers in aanmerking genomen (met uitsluiting van uitzendkrachten). De enige eventuele wijziging betreft het aantal op de teller van de breuk te plaatsen mandaten. ■

Bijlage: parlementaire vraag (2 blz.)

Demande d'explications de Mme Fabienne Winckel à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi et de l'Égalité des chances, chargée de la Politique de migration et d'asile sur «la comptabilisation des intérimaires pour déterminer le nombre de mandats lors des élections sociales de 2012» (n° 5-1264)

Mme Fabienne Winckel (PS). – La loi relative aux élections sociales a toujours considéré que les intérimaires ne devaient pas être pris en compte au jour X dans le nombre de travailleurs pour la détermination du nombre de mandats.

Dans un arrêt du 30 mars 2009, la Cour de Cassation en a jugé différemment. En effet, elle a jugé que les intérimaires qui sont occupés dans une entreprise utilisatrice au jour où l'avis communiquant la date des élections doit être affiché entrent en considération pour le calcul du nombre de membres du personnel de cette entreprise et, par conséquent, pour la fixation du nombre de membres effectifs et suppléants de la délégation du personnel au sein du conseil et du comité d'entreprise.

Au vu de la récente jurisprudence, les entreprises devront-elles comptabiliser les intérimaires au jour où l'avis communiquant la date des élections 2012 sera affiché pour déterminer le nombre de mandats ? Cette divergence entre la loi et la jurisprudence ne risque-t-elle pas d'engendrer des conflits ? Dans l'affirmative, quelles dispositions seront-elles prises pour les éviter ?

Mme Joëlle Milquet, vice-première ministre et ministre de l'Emploi et de l'Égalité des chances, chargée de la Politique de migration et d'asile. – L'interprétation de l'article 25 de la loi du 24 juillet 1987 sur le travail temporaire combiné aux dispositions relatives au calcul des mandats figurant dans les arrêtés royaux d'exécution était, jusqu'aux élections sociales de l'année 2008, que les intérimaires occupés dans une entreprise utilisatrice devaient être pris en considération auprès de cette entreprise pour le calcul du seuil de travailleurs occupés en moyenne au cours de l'année de référence chez l'utilisateur. Cela pour autant que ces intérimaires ne remplacent pas un travailleur permanent de l'entreprise dont le contrat de travail est suspendu.

En ce qui concerne le calcul des mandats, les intérimaires n'étaient en effet pas pris en considération chez l'utilisateur.

La Cour de cassation a conforté cette interprétation – du moins au niveau du seuil – puisque, dans son arrêt du 30 mars 2009, elle a jugé que les intérimaires occupés au jour X chez un utilisateur doivent être pris en considération non seulement pour le calcul du seuil mais également pour le calcul des mandats et que la loi du 4 décembre 2007 relative

Vraag om uitleg van mevrouw Fabienne Winckel aan de vice-eersteminister en minister van Werk en Gelijke Kansen, belast met het Migratie- en asielbeleid over «het opnemen van uitzendkrachten in de berekening van het aantal mandaten voor de sociale verkiezingen van 2012» (nr. 5-1264)

Mevrouw Fabienne Winckel (PS). – Volgens de wet op de sociale verkiezingen worden uitzendkrachten niet meegerekend bij het aantal werknemers voor de berekening van het aantal mandaten.

In een arrest van 30 maart 2009 oordeelde het Hof van Cassatie echter dat uitzendkrachten die in een onderneming werken op de dag dat de datum van de verkiezingen moet worden meegedeeld, in aanmerking komen voor de berekening van het aantal personeelsleden in die onderneming, en bijgevolg ook voor het vastleggen van het aantal effectieve leden en plaatsvervangers van de afvaardiging van het personeel binnen de ondernemingsraad van het bedrijf.

Moeten de ondernemingen, gezien de recente rechtspraak, voor de berekening van het aantal mandaten de uitzendkrachten meerekenen op de dag waarop de datum van de verkiezingen in 2012 wordt medegedeeld? Zal dat verschil tussen de wet en de rechtspraak geen aanleiding geven tot conflicten? Zo ja, welke maatregelen moeten worden ondernomen om dit te vermijden?

Mevrouw Joëlle Milquet, vice-eersteminister en minister van Werk en Gelijke Kansen, belast met het Migratie- en asielbeleid. – Conform artikel 25 van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, en de bepalingen voor de berekening van de mandaten opgenomen in de koninklijke besluiten was, werd er tot de sociale verkiezingen van 2008 van uitgegaan, dat de uitzendkrachten in een gebruikende onderneming moeten worden meegeteld bij de berekening van het aantal werknemers die gemiddeld gedurende het referentiejaar in de onderneming zijn tewerkgesteld. Dit geldt voor zover de uitzendkrachten geen vaste werknemers vervangen van wie het arbeidscontract is opgeschort.

De uitzendkrachten kwamen niet in aanmerking voor de berekening van het aantal mandaten bij de gebruikende onderneming.

Het Hof van Cassatie heeft deze interpretatie bevestigd, althans voor wat de drempel betreft, want in het arrest van 30 maart 2009 oordeelde het Hof dat de uitzendkrachten die op dag X in een gebruikende onderneming tewerkgesteld zijn niet alleen moeten worden meegerekend voor de berekening van de grens, maar ook voor de berekening van het aantal

aux élections sociales ne prévoit pas une règle contraire. Les entreprises sont donc désormais tenues de déterminer le nombre de mandats effectifs attribués aux représentants du personnel siégeant au conseil d'entreprise ou au comité pour la prévention et la protection au travail sur la base de l'effectif occupé au jour X en tenant compte des travailleurs intérimaires qui sont occupés ce jour-là.

La brochure éditée par mon administration et disponible sur le site internet du SPF Emploi, Travail et Concertation sociale reprend l'interprétation officielle de la Cour de Cassation.

On ne peut pas parler de divergence entre la loi et la jurisprudence. En effet, l'interprétation donnée jusqu'aux élections sociales de 2008 résultait, comme je viens de l'expliquer, de la lecture qui était donnée de l'article 25 de la loi du 24 juillet 1987 relative à la procédure électorale des élections sociales. Il n'y a pas, à proprement parler, de disposition légale ou réglementaire excluant explicitement les travailleurs intérimaires du calcul du nombre de mandats effectifs à attribuer.

Si la Cour de Cassation s'est prononcée sur la prise en considération des travailleurs intérimaires en vue de la détermination du nombre de mandats, elle ne s'est, par contre, pas prononcée sur la question de savoir si les travailleurs intérimaires doivent être pris en considération pour déterminer la répartition des mandats entre les différentes catégories de travailleurs (ouvriers/employés). L'avis du Conseil national du Travail a, par ailleurs, été demandé mais celui-ci n'a pas encore émis d'avis unanime à ce propos.

Nous ne pouvons donc à ce stade que nous baser sur ce qui a toujours été fait et, faute de précisions contraires, prendre en compte les intérimaires pour le calcul du seuil mais pas pour la répartition interne entre les catégories de travailleurs (ouvriers/employés).

Mme Fabienne Winckel (PS). – Je me réjouis de la réponse de la ministre et donc du fait que l'on tienne compte des intérimaires pour le calcul du nombre de mandats, car de ce chiffre peut dépendre l'existence ou non d'un comité pour la prévention et la protection au travail ou d'un conseil d'entreprise.

mandaten en dat de wet van 4 december 2007 betreffende de sociale verkiezingen geen tegenovergestelde regeling omvat. De ondernemingen zijn dus verplicht het aantal effectieve mandaten voor de vertegenwoordigers van het personeel in de ondernemingsraad en in het comité voor preventie en bescherming op het werk te berekenen op basis van de bezetting van dag X, rekening houdend met de uitzendkrachten die op die dag aanwezig zijn.

De brochure, opgesteld door mijn administratie en te raadplegen op de website van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg, bevat de officiële interpretatie van het Hof van Cassatie.

We kunnen niet spreken van een verschil tussen de wet en de rechtspraak. De interpretatie tot aan de sociale verkiezingen 2008 vloeide voort, zoals ik daarnet heb uitgelegd, uit de lezing die werd gegeven aan artikel 25 van de wet van 24 juli 1987 aangaande de procedure van de sociale verkiezingen. Er zijn strikt genomen geen wettelijke bepalingen of reglementen die uitzendkrachten expliciet uitsluiten in de berekening van het aantal effectieve mandaten.

Het Hof van Cassatie heeft zich uitgesproken over het in aanmerking nemen van de uitzendkrachten voor het bepalen van het aantal mandaten, maar heeft zich daarentegen niet uitgesproken over het feit of uitzendkrachten moeten worden meegerekend voor de verdeling van de mandaten tussen de verschillende categorieën werknemers (arbeiders/bedienden). Er werd trouwens advies gevraagd aan de Nationale Arbeidsraad, maar die heeft nog geen unaniem standpunt uitgebracht.

In dit stadium kunnen we ons dus alleen baseren op de gang van zaken die tot nu toe bestond en bij gebrek aan nadere preciseringen uitzendkrachten meerekenen voor de berekening van de drempel, maar niet voor de interne verdeling van de mandaten tussen de categorieën werknemers (arbeiders/bedienden).

Mevrouw Fabienne Winckel (PS). – *Het antwoord van de minister verheugt me. Ik ben blij dat rekening wordt gehouden met de uitzendkrachten voor de berekening van het aantal mandaten want het al dan niet bestaan van een comité voor preventie en bescherming op het werk of van een ondernemingsraad hangt ervan af.*